

UDK:35.777(1-87)616.036.22:616.188.7:339.732:368.032.1:368.191:368.81:368.811:368.861.41

PRIKAZ INOSTRANOG ČLANKA

KORONAVIRUS I OSIGURANJE

Pojava koronavirusa mnoge je zatekla nespremne, među njima i osiguravače i bankare. Niko se zapravo nije snašao. Prve reakcije bile su različite. Od toga da je rizik od koronavirusa pokriven ugovorom o osiguranju koji je na snazi, preko toga da nije pokriven, do toga da osiguranik treba da plati dopunsku premiju.

Do prvih reakcija osiguravača došlo je na Dalekom istoku. DBS, finansijska grupacija koja saraduje s osiguravačima iz Singapura (Chubb Insurance Singapore Limited), nudi svojim osiguranicima dopunsko osiguranje za koronavirus. Osiguranjem su pokriveni troškovi hospitalizacije do 30 dana bez plaćanja premije, kao i pokriveno za putovanja osiguranika širom sveta. Dopunskim osiguranjem pokrivena je i smrt članova porodice osiguranika. Osiguravajuće pokriveno obuhvata i druge bolesti osiguranika i fizičke povrede.

Drugi osiguravači iz Singapura svojim osiguranicima pružaju pokriveno za koronavirus bez plaćanja dodatne premije za povredu, hospitalizaciju i smrt osiguranika. U slučaju da se osiguranik razboleo zbog toga što je bio zaražen koronavirusom, osiguravač mu plaća osiguranje US\$1000 i troškove lečenja.

Građani EU, dok se nalaze i inostranstvu, ne mogu očekivati da će im njihovi osiguravači automatski platiti troškove lečenja ako su bili zaraženi koronavirusom. U SAD troškovi lečenja zapaljenja pluća iznose 32.000 dolara. Pandemija je pogodila mnoge delatnosti širom sveta. Polise osiguravača se razlikuju. Osiguravajuće pokriveno zavisi od teksta same polise („small print“). Na primer, polisa osiguranja izdata za putovanje osiguranika pokriva troškove prevoza osiguranika u njegovu zemlju ukoliko nastane pandemija. U Ujedinjenom Kraljevstvu osiguravači prekidaju osiguranje za putovanje osiguranika zbog pandemije. Drugi pak prestaju da izdaju polise osiguranja za putovanja u Kinu, Italiju i Francusku. Međutim, ako je otputovao pre izbijanja pandemije, osiguranik će biti pokriven osiguranjem. Pokriveni su i troškovi karantina u vezi s koronavirusom. Nadležno telo Ujedinjenog Kraljevstva već sredinom marta 2020. savetovalo je svojim građanima da ne putuju u inostranstvo, imajući u vidu da pojedine države zatvaraju granice. Zbog toga su neki osiguravači iz pokrića počeli da isključuju prekid putovanja. Ipak, neki osiguravači počeli su da zaključuju ugovore o osiguranju za putovanje. Visina premije zavisi od više okolnosti, kao što je država u koju osiguranik putuje, godine života osiguranika (65, 70 ili 80 godina) i to da li je žena osiguranik u drugom stanju).

Pre pojave koronavirusa imali smo sledeću situaciju, koja se promenila s pojavom ove bolesti:

1. Poslovno-komercijalno osiguranje

Standardna polisa osiguranja pokrivala je uobičajene rizike. Pokrivene su štete prouzrokovane požarom, poplavom, krađom i građanskim nemirima.

Pokrivene su štete nastale nastupanjem vanrednih okolnosti, npr. prekid poslovanja prouzrokovan poplavom. Ali da li će poslovanje biti prekinuto zbog toga što su proizvodne hale bile kontaminirane koronavirusom? Pojedine polise osiguranja predviđaju pokriće za prekid poslovanja usled nastupanja određenih bolesti navedenih u polisi. Ukoliko koronavirus u polisi nije naveden, osiguranik ne stiče pravo na naknadu iz osiguranja. Isto važi ako je poslovanje prekinuto naredbom nadležnih vlasti.

2. Osiguranje domaćinstva

Rad od kuće zbog zabrane nadležnih vlasti da osiguranik napusti svoj dom pokriven je osiguranjem ukoliko je zabrana poštovana. Ako osiguranik prima poslovne posete, potrebno je da se konsultuje sa svojim osiguravačem. Osiguranje ne pokriva poslovnu opremu, npr. laptop i čišćenje poslovnih prostorija. Osiguranje obuhvata slučaj kad je osiguranik u inostranstvu bio u karantinu 30 ili 60 dana. Predmet ispitivanja je to u kojoj meri neizlaženje iz kuće smanjuje imunitet osiguranika.

3. Poslovno putovanje u inostranstvo

Polisa osiguranja za poslovno putovanje biće ništava ako je osiguranik putovao protivno savetu nadležnih organa. Osiguraniku će biti naknađeni troškovi zbog nemogućnosti putovanja usled pandemije koronavirusa. Osiguranje putovanja ne može se zaključiti od trenutka kada je Svetska zdravstvena organizacija proglasila pandemiju.

4. Kreditno osiguranje

Kreditno osiguranje omogućava osiguraniku da naknadi gubitak zbog toga što kupac robe nije mogao da plati robu, ali to se ne odnosi na slučaj kad je koronavirus bio uzrok neplaćanja.

5. Osiguranje od odgovornosti

Osiguravači od odgovornosti biće izloženi pritiscima. Naročito ako je zbog koronavirusa nastupila smrt ili zdravstvene posledice kod osiguranog lica. Sledeći primer je zanimljiv: osiguranik je vlasnik broda (kruz lajnera) a nije sprečio da brod bude kontaminiran koronavirusom, zbog čega je nastupila smrt ili zdravstvene posledice kod lica na brodu. U tom slučaju, naime, može se očekivati da nastanu višegodišnji sporovi.

Postavlja se pitanje da li pandemija koja je nastupila za osiguravače predstavlja opasnost odnosno rizik. Osiguravači vide znatnu razliku koja se pojavljuje između sopstvenih preuzetih obaveza prema osiguranicima i ekonomskih gubitaka koji nisu pokriveni osiguranjem. Ako koronavirus nije pokriven osiguranjem, pitanje je i ko je odgovoran da nastale štete naknadi. Očekuje se da država interveniše preko banaka i drugih institucija davanjem pozajmica s niskom kamatnom stopom ili bez kamate privrednicima i drugim licima.

Osiguravači su svesni da je pred njima veliki posao koji se odnosi na osiguranje od koronavirusa: sagledati i proceniti sam rizik i štete koje mogu da nastanu; kako rizik treba osigurati; treba li doneti opšte uslove osiguranja; koje štete treba pokriti a koje isključiti iz osiguranja (posredne štete); pitanje je i način utvrđivanja štete. Na tom poslu osiguravači moraju da sarađuju, pogotovo zbog saosiguranja i reosiguranja.

Posledice pandemije kononavirusa na razvoj privrede dugo će se osećati. Mnogo više nego 2003, kada se pojavio virus SARS-a. Ta pojava ima elementa katastrofe. Procene da će zbog koronavirusa nastati umerena katastrofa bile su, dakle, pogrešne.

Izvori

- https://www.dbs.com/newsroom/DBS/_to_offer_free_COVID_releif_insurance_coverage_for_all_fife
- Chaw Sue-Ann, <https://www.tnp.sg/news/singapore-companies--roll-out-free-coronavirus-cover-policyholders>
- Andrew Rettman, [Euroobserver.com/coronavirus/147823](https://www.euroobserver.com/coronavirus/147823)
- Parick Ikhena, <https://www.comaprethemarket.com/travel/content/corona-virus/>
- Kevin Pratt, <https://www.moneysupermarket.com/tr-insurance/coronavirus/com>
- Robert Muir-Wood, <https://www.rms/blog/2020/03/19/the-insurance-implications-of-the-coronavirus-catastrophe/>
- Članak: How to pay for the pandemic, *The Economist London*, 24. March – 3rd April 2020.

Prikaz priredio: **dr Zoran D. Radović**